

Bogoslovska smotra, 82 (2012.) 4, 805–816

GOVORI I POZDRAVI NA SVEČANOM OTVARANJU 52. Teološko-pastoralnog tjedna 24. siječnja 2012.

KARDINAL JOSIP BOZANIĆ

Nadbiskup zagrebački i metropolit, veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Poštovani sudionici i dragi gosti, i ove smo godine po 52. put okupljeni na jedinstvenom znanstveno-pastoralnom skupu, na Teološko-pastoralnom tjednu, koji na poseban način očituje katoličko zajedništvo biskupa, prezbitera, đakona, redovnika, redovnica i Kristovih vjernika laika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srijema, Bačke i Boke Kotorske. S nama su ovdje i brojni pastoralni poslenici iz Europe i svijeta. Kao zagrebački nadbiskup i veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, svima izražavam dobrodošlicu i želim blagoslovljen rad u promišljanju o hodu i ulozi Crkve u hrvatskom narodu.

Najprije želim pozdraviti ovdje nazočne oce nadbiskupe i biskupe. Pozdravljam nadbiskupa i metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Maria Roberta Cassarija, predsjednika Hrvatske biskupske konferencije mons. Marina Srakića, predsjednika Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Franju Komaricu, preuzvišene oce nadbiskupe i biskupe, kao i nazočne predstavnike sestrinskih kršćanskih Crkava te predstavnike vjerskih zajednica i drugih religija.

S posebnim poštovanjem pozdravljam veleučenog gospodina rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksu Bjeliša i predstavnike akademske zajednice u Zagrebu. Pozdravljam i rektora Hrvatskoga katoličkog sveučilišta veleučenoga gospodina prof. dr. sc. Željka Tanjića, koji je i predavač na Tjednu. Izraze poštovanja i dobrodošlice na ovaj značajni skup izražavam predstavnicima državnih i gradskih vlasti, kao i svim gostima.

Povjerenstvo za organizaciju Teološko-pastoralnoga tjedna ove je godine izabralo temu: »Crkva u Hrvatskoj u perspektivi europskog društva«. Sa željom da naš rad bude plodonosan, čestitam našem Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na organizaciji Tjedna te izražavam zahvalnost svima koji će svojim predavanjima i interventima na poseban način sudjelovati u njegovu radu.

MONS. MARIO ROBERTO CASSARI

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

Uzoriti kardinali, nadbiskupi Zagreba i Sarajeva, braćo u biskupstvu, dragi svećenici, redovnici, redovnice, dragi vjernici laici, poštovani gosti, dragi prijatelji!

Ponovno vam izričem čestitke za blagoslovljenu novu godinu i zahvaljujem prof. dr. sc. Josipu Osliću, dekanu Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, na upućenom pozivu.

Papa Benedikt XVI., preko svog predstavnika, pozdravlja ovaj cijenjeni skup te svakomu od vas i zajednicama iz kojih dolazite podjeljuje svoj blagoslov popraćen molitvom.

Tema koja je izabrana za ovaj 52. Teološko-pastoralni tjedan, »Crkva u Hrvatskoj u perspektivi europskog društva«, veoma je aktualna i važna. U tom kontekstu nadovezujem se na ono što je rekao papa Benedikt XVI. 4. lipnja prošle godine prigodom dolaska u Zagreb: »Od samih početaka, vaš narod pripada Europi te joj, na poseban način, daje doprinos u duhovnim i moralnim vrijednostima koje su kroz stoljeća oblikovale svakodnevni život i osobni i nacionalni identitet njezine djece. [...] O dvadesetoj obljetnici proglašenja neovisnosti i uoči punopravnog pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, davna i nedavna prošlost vaše zemlje potiče na promišljanje sve europske narode pomažući, kako svakom pojedincu tako i čitavoj zajednici, da očuva i obnovi neprocjenjivu zajedničku baštinu ljudskih i kršćanskih vrijednosti...«

Poznato je da u Hrvatskoj postoje brojne zajednice koje zrače i svjedoče kršćanstvo, koje jednostavnom i iskrenom vjerom žive Kristovo evanđelje. U tom smislu Crkva u Hrvata nalazi se, rekao bih, u povlaštenom položaju u odnosu na velik broj europskih zemalja: u Hrvatskoj su kršćanska vjera i katoličanstvo živi i dobro ukorijenjeni u narodu. Ali naravno ne treba se zaustaviti na tom aspektu, makar i pozitivnom, jer nam je dobro poznato *da ne čini Crkvu broj krštenih, nego kvaliteta i svjedočanstvo onih koji se priznaju vjernicima*. I Crkva u Hrvatskoj, kojoj se veoma divim i volim je zbog njezine prošlosti i sadašnjosti, uvjeren sam, ima potrebu dobro upoznati i jače naglasiti vlastite duhovne i moralne vrijednosti te više poštivati vlastitu povijest u koju su također utkani životi mučenika i svetaca. U svemu tome odlučujuću ulogu mogu imati ne samo biskupi i svećenici nego i Kristovi vjernici, kao i osobe koje traže Boga poniznim i iskrenim srcem. *U konačnici bitan je veći zajednički osjećaj pripadnosti, odnosno osjećaj zajedništva koji sjedinjuje Kristove vjernike.*

I Crkvi u Hrvatskoj uvelike će pripomoći Godina vjere, koju je najavio papa Benedikt XVI., a koja će započeti u listopadu ove godine. Ona je posvećena snažnijem »promišljanju o vjeri kako bi se vjernicima u Kristu pomoglo da njihovo prianjanje uz evanđelje bude svjesnije i snažnije, nadasve u trenutku duboke promjene kao što je ova koju čovječanstvo sada proživljava«. Dakle, mi svojim svjedočenjem i pružanjem pomoći potičemo svakog vjernika na čežnju da ispovijeda vjeru u punini, s povjerenjem i nadom. Bit će to također dobra prigoda da se ojača slavljenje vjere u liturgiji, osobito u euharistiji. Bit će to i prigoda, kako je rekao papa Benedikt XVI., »da svjedočanstvo života vjernika bude sve vjerodostojnije. Ponovno otkriti sadržaje vjere koju se ispovijeda, slavi, živi i moli, te razmišljati o samom činu vjere, je zadaća koju svaki vjernik mora osobno ispuniti...« To su konkretni ciljevi koje valja polučiti. Dopustite mi da dodam još jednu želju: da vjera hrvatskog naroda preplavi staru Europu u kojoj iščezavaju kršćanski korijeni!

Hrvatska Crkvo, hrabro, dakle, i idimo uvijek naprijed u ime Božje, bez ikakva straha.

Vaš rad povjeravam zagovoru Marije *Sedes Sapientiae*.

KARDINAL VINKO PULJIĆ
Nadbiskup vrhbosanski

Na početku upućujem iskreni pozdrav u ime Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu ovom časnom skupu, svakom osobno i svima zajedno: Vama, gospodine kardinale Josipe Božaniću, Vama, apostolski nunciju mons. Mario Roberto Cassari, vama, oci nadbiskupi i biskupi, oci provincijali i provincijalke, braćo misnici, kao i svim sudionicima. Poseban pozdrav predstavnicima drugih Crkava i vjerskih zajednica. Također, pozdrav i svima vama iz državnih, gradskih, političkih, znanstvenih i kulturnih struktura.

Osobito pozdravljam organizatore i predavače te izražavam iskrenu želju da ovaj Teološko-pastoralni tjedan bude uspješan i na dobro i Crkve i društva.

Tema je »Crkva u Hrvatskoj u perspektivi europskog društva«. Važno je da Crkva u Hrvatskoj zauzme snažan, jasan i organiziran stav o tome. To će onda i nama, Crkvi u Bosni i Hercegovini, pomoći da možemo iz naše perspektive poduprijeti vaše stavove te ih nastojati i na našem području braniti i zauzimati se za njih.

Crkva je Kristovo djelo. Mi smo u službi i poslanju u toj Crkvi i za tu Crkvu. Ona treba biti prepoznatljiva po tome što je Krist glava živog organizma koji živi i djeluje. Svjedoči nadu u svagdanjoj stvarnosti. Snagom Kristove ljubavi, ali i raspete i uskrsle Istine, ulazimo u novu stvarnost s novim izazovima da svjedočimo što smo i tko smo. Nikakvih trideset srebrnjaka ne smije biti cijena kojom ćemo prodati krv nevinu, koja nas je otkupila i vratila nam dostojanstvo djece Božje.

Tu našu povijesnu utkanost i prožetost evanđeljem i vjerom u uskrslog Krista ne smije ništa zasjeniti. Zato je nova evangelizacija divan izazov da se utvrdimo u vjeri otaca i nađemo odgovore iz vjere za naša vremena. Svjesni smo da nismo sami sebi dostatni, zato ćemo kao Crkva u Europi jasnije stati na istim načelima i doprinijeti da se ono bolesno u društvu izliječi te da zasja svjetlo nade za svakog čovjeka i za naš narod u toj globalizaciji.

U tom duhu, radujem se ovim razmišljanjima i traženjima te pozivam da molitvom, slogom i snagom duha budemo doprinos ujedinjenoj Europi, a da ne gubimo samobitnost svoga postojanja. U ovoj Godini vjere neka bude naša snaga u životu i radu osobna življena vjera i radost izgradnje zajedništva u vjeri.

Neka Duh Božji bude naša snaga u ovom zajedništvu u razmišljanjima za budućnost!

PROF. DR. SC. JOSIP OSLIĆ

Dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Prigodom otvaranja 52. Teološko-pastoralnog tjedna sve vas ovdje okupljene u ime Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu najsrdačnije pozdravljam.

Posebno pozdravljam uzoritog gospodina kardinala Josipa Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa i velikog kancelara Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Također iskrena srca pozdravljam i apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Maria Roberta Cassarija, koji svojom prisutnošću na osobit način želi počastiti ovaj znanstveni i pastoralni skup.

Pozdravljam također predsjednika HBK-a mons. Marina Srakića kao i sve prisutne nadbiskupe i biskupe Crkve u Hrvata.

Pozdravljam također i uzoritog kardinala Vinka Puljića, vrhbosanskog nadbiskupa i velikog kancelara Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu.

Iskrena srca pozdravljam ovdje prisutne oce provincijale i druge redovničke poglavare i poglavarice. Također pozdravljam i sve predstavnike vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj. Srdačno pozdravljam dr. sc. Aziza Hasanovića, zamjenika zagrebačkog muftije, kao i sve predstavnike vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj.

Na osobit način pozdravljam rektora Zagrebačkog sveučilišta prof. dr. sc. Aleksu Bjeliša kao i sve prisutne dekane i profesore katoličkih bogoslovnih fakulteta u Hrvatskoj. Drago mi je da su se našem pozivu odazvali i neki dekani i profesori Zagrebačkog sveučilišta, i njih također sve lijepo pozdravljam.

Pozdravljam također i rektora Hrvatskoga katoličkog sveučilišta prof. dr. sc. Željka Tanjića.

Također pozdravljam i gradonačelnika Grada Zagreba gospodina Milana Bandića.

I naposljetku, pozdravljam braću svećenike, posebice cijenjene župnike i župne vikare, koji su i ove godine došli u Zagreb u velikom broju iz cijele Hrvatske, iz Bosne i Hercegovine i iz inozemstva.

Odabrana tema ovogodišnjeg 52. Teološko-pastoralnog tjedna, nakon nedjeljnog referenduma za ulazak Hrvatske u Europsku uniju, pokazuje da se zasigurno i za Crkvu u Hrvatskoj otvara jedna nova stranica nacionalne povijesti. S pravom se u tom kontekstu postavljaju pitanja: Koja će biti uloga Crkve u novonastaloj situaciji? Hoće li Crkva kakva je sada imati snage i sve potrebne potencijale odgovoriti na izazove vremena koji će se artikulirati na razini sveprisutnih sekularizacijskih i globalizacijskih procesa, koji su zapravo postali sastavni dio suvremene europske stvarnosti?

Crkva i u novonastaloj situaciji ostaje uvijek vjerna svojem temeljnom poslanju, koje je kroz stoljeća njegovala i koje će i dalje nastojati graditi u budućnosti. To se poslanje sastoji u navješćanju Isusove spasenjske i oslobađajuće poruke koja je upućena svim narodima svijeta: »Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio« (Mt 28,19-20).

Koliko god da smo jedni od drugih različiti kulturološki i civilizacijski, svi smo zapravo upućeni na Isusa Krista kao jedinstven temelj koji sve nosi i drži. Sva naša različitost i sva naša posebnost zapravo bi trebale pridonositi bogatstvu europske kulture u kojoj se kršćanstvo zrcali kao trajna baština koja nas sve obvezuje.

U Isusu Kristu se na nov način i autentično afirmira i novi pojam jedinstva koji ne isključuje različitost. Naprotiv, taj novi pojam jedinstva u Kristu svekoliku različitost dovodi do jedne smislene cjeline. U Isusu Kristu, kao

temelju sveg jedinstva, sabrana je na taj način sva naša različitost i sva naša pluralistička stvarnost.

Zato sve društvene i političke teorije koje se protive tom i takvom jedinstvu, zapravo postaju ideološke i nasilne teorije, jer ne uvažavaju drugog i drukčijeg. Drugi i drukčiji – to je upravo onaj naš sugovornik koji ima pravo na očuvanje vlastitog identiteta i dostojanstva, koje se ne iscrpljuje u uhodanim klišeima ponašanja, nego otvara upravo one prostore slobode za koju nas je Krist oslobodio.¹

Zanimljivo je primijetiti kako evanđelist Luka u svojem evanđelju dolazi do uvjerenja da je Isus iz Nazareta »doista istinski prorok, ne samo zato što se ispunjava ono što on naviješta, nego zato što on ispunjava ono što je navijestio«².

Da bi evangelizacijski procesi u sekulariziranom i globalizacijskom svijetu mogli postati vjerodostojni i uspješni, potreban je naš osobni angažman i potrebno je naše osobno zalaganje, kako bi navještena i izgovorena riječ mogla pokazati svekoliku afirmaciju proročke uloge Crkve. Ta se proročka uloga Crkve ne zadržava samo na onom što se dogodilo, nego je ona prije svega usmjerena prema onom budućem i nadolazećem. Upravo tako shvaćena proročka uloga Crkve, koja istodobno naznačuje i osvjetljava putove nade, treba uvijek iznova biti praćena življenom vjerom koja počiva na svjedočenju i solidarnosti.

Prilikom svojega pastoralnog pohoda prošle godine papa Benedikt XVI. izričito je naglasio kako je hrvatski narod na osobit način prepoznatljiv po svojoj bogatoj duhovnoj i kulturnoj baštini u kojoj se zrcali i njegova mukotrpna povijest. On je doslovce rekao: »Izazovi suvremene kulture, prožete društvenim raslojavanjem i nestabilnošću [...] zahtijevaju uvjerenost svjedočanstvo i smionu zauzimanje u promicanju temeljnih moralnih vrijednosti.«³

Zato se s pravom može reći da je povijest hrvatskog naroda bila povijest življene vjere koja je uvijek iznova znala pronaći i otkriti znakove i putove nade. U tom smislu može se kazati da vjeru danas i vjeru sutra treba živjeti u duhu, odnosno u perspektivi nade, dakle jedne nade koja čovjeka ne zaboravlja, nego ga uvijek iznova potiče na solidarnost s drugima i brigu za opće dobro.

Nadam se da će nam ovaj 52. Teološko-pastoralni tjedan omogućiti neke nove spoznaje i uvide koji će nam s filozofskih, teoloških i socioloških stajališta osvijetliti evropsku perspektivu naše Crkve.

Prolašavam 52. Teološko-pastoralni tjedan otvorenim.

¹ Usp. Gal 5,1: »Za slobodu nas Krist oslobodi.«

² Thomas P. OSBORNE, Proroci i svećenici. Biblijska razmišljanja o udjelu klera u proročkoj službi Crkve, u: *Svesci*, (1995.) 85–86, 15.

³ BENEDIKT XVI., *Papa Hrvatima. Svi Papini govori*, Zagreb, 2011., 6.

BRZOJAV SUDIONIKA 52. TEOLOŠKO-PASTORALNOG TJEDNA
SVETOMU OCU BENEDIKTU XVI.

Sveti Oče,

Sabrani pod milosnim vodstvom Velikoga svećenika Isusa Krista, mi hrvatski biskupi, prezbiteri, đakoni, redovnici i redovnice te vjernici laici iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i iz drugih krajeva Europe, okupili smo se na 52. Teološko-pastoralnome tjednu što ga je u Zagrebu od 24. do 26. siječnja 2012. godine organizirao Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu na temu: »Crkva u Hrvatskoj u perspektivi europskog društva«.

Prepoznavajući se u perspektivi europskog društva, Crkva u Hrvatskoj želi neumornim naviještanjem evanđelja nade trajno promicati prijelaz od vjere oslonjene na društvene običaje prema osobnoj i zreloj vjeri. Svjesni da se u procesu integracije i širenja Europske unije zajedništvo neće moći održati ukoliko bude svedeno samo na geografske i ekonomske odrednice, nego tek ako se savjest otkrije kao mjesto slušanja istine i dobra te mjesto odgovornosti pred Bogom i braćom ljudima, kao što ste Vi, Sveti Oče, izrekli prigodom svoga apostolsko-pastoralnog pohoda Hrvatskoj i Crkvi u njoj u lipnju 2011. godine.

Posebno ohrabreni snagom Vaših riječi, koje ste nam uputili na susretima prigodom svoga pohoda, u trodnevnom radu 52. Teološko-pastoralnog tjedna više od šest stotina svećenika, teologa i pastoralnih poslenika promišljat će o mjestu i ulozi Crkve u Hrvatskoj u zajedničkoj europskoj perspektivi s obzirom na sadašnju kulturnu i duhovnu situaciju unutar europskoga kontinenta, razvijajući i produbljujući na taj način svijest da smo pozvani biti znak nade u društvu horizontalizma i uvijek ukazivati na Krista i njegovo evanđelje, služeći mu radosno.

Sveti Oče, dok ponizno i radosno molimo Vaš apostolski blagoslov, očitujemo Vam najiskreniju odanost, uključujući u svoje molitve Vas, sve biskupe i prezbitere u Europi i svijetu, kao i čitavu Crkvu Kristovu. Neka Vam ove napisane besjede prenesu iskrenu i zahvalnu ljubav Crkve u hrvatskome narodu, koji Vam i u ovoj prigodi izražava svoju vjernost.

U Zagrebu, 24. siječnja 2012., na spomendan svetog Franje Saleškoga.

† kardinal Josip Bozanić,
nadbiskup zagrebački i metropolit,
veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Vatikan, 2. ožujka 2012.

Br. 199.206

Gospodine Kardinale,

cijenjenim pismom od 24. siječnja o.g., obavijestili ste Njegovu Svetost o održavanju 52. Teološko-pastoralnog tjedna na temu „*Crkva u Hrvatskoj u perspektivi europskog društva*“, a u organizaciji Katoličkog Bogoslovnog Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Sveta je Stolica uvijek svesrdno podržavala Hrvatsku na europskom putu, a Apostolski posjet Hrvatskoj prošle godine, kao i riječi koje je tom prigodom Sveti Otac izgovorio, više nego jasno potvrđuju tu podršku. Prevažno pitanje o kojem ste raspravljali od 24. do 26. siječnja, priprema, kako vas Pastire tako i sve vjernike, na ulazak u europsko društvo, koje je, iako niklo i raslo na kršćanskim korijenima, čini se izgubilo tu bitnu životnu povezanost. Ovdje se vidi providonosna uloga Vašeg dragog naroda, uvijek vjernog Kristu i Crkvi. Imajući pred očima sljedeću Sinodu Biskupa, koja će promišljati o novoj evangelizaciji, mnoge su nade uprte u Crkvu u Hrvatskoj, koja, bogata baštinom i obilježena teškom poviješću, u ulozi nove države članice Europske Unije, može *Starom* kontinentu dati *novi* evangelizacijski polet.

Dok Vam zahvaljuje na iskrenim osjećajima ljubavi i odanosti koje ste Mu iskazali u ime Crkve u hrvatskom narodu, Vrhovni Svećenik moli zagovor Blažene Djevice Marije, *Kraljice Hrvata*, te od srca udjeljuje apostolski blagoslov Vama Uzoriti, biskupima, svećenicima, organizatorima i podupirateljima susreta te ostalim vjernicima koji su sudjelovali na ovom skupu.

S osobitim poštovanjem Vas srdačno pozdravljam, odani u Kristu Gospodinu

Državni tajnik

Uzoriti gospodin
Kardinal Josip BOZANIĆ
Nadbiskup metropolit zagrebački
ZAGREB